

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/35/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414010362
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1414010362.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Tibora Kubíka a sudcov JUDr. Karola Kováča a JUDr. Petra Šamka, v trestnej veci proti obžalovanému I.. J.. J. Š., stíhaného pre pokračovací trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.09.2003, o odvolaní prokurátora a poškodeného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/144/2014 zo dňa 10.05.2016, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.05.2017 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, písm. f/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e sa rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/144/2014 zo dňa 10.05.2016 vo výroku o treste a náhrade škody.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovanému I.. J.. J. Š., nar. XX.XX.XXXX, na slobode

u k l a d á

podľa § 248 ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.09.2003 s použitím § 35 ods. 2, § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.09.2003 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tr. zák. účinného do 01.09.2003 sa pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 01.09.2003 sa z r u š u j ú

- rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/104/2014 zo dňa 09.10.2014 vo výroku o treste a
- rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7T/120/2014 zo dňa 28.04.2015 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/68/2015 zo dňa 08.10.2015 vo výroku o treste

ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. sa obžalovanému I.. J.. J. Š., nar. XX.XX.XXXX prikazuje uhradiť poškodeným manželom R.. D.. T. Q. K., nar. XX.XX.XXXX a I.. F. Q. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Q., U. F. Č.. XA škodu vo výške XX.XXX,XX euro.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. sa poškodení R.. D.. T. Q. K.. a I.. F. Q. K.. odkazujú so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/144/2014 zo dňa 10.05.2016 bol obžalovaný I.. J.. J. Š. uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona platného v čase skutku, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ obvinený ako konateľ spoločnosti I.-I., s.r.o. so sídlom L. X, Q. uzavrel dňa 19.11.1998 s poškodeným L. F. Zmluvu o spolupráci č. XXXXXX pri príprave a výstavbe rodinného domu v k.ú. Q.-B., dňa 29.03.1999 Zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy a dňa 30.05.2000 Dodatok č. 1 k Zmluve o uzavretí budúcej zmluvy zo dňa 29.03.1999, na základe ktorých prijal od poškodeného v hotovosti alebo na účet číslo XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v A. Q., a.s. ako zálohu finančné prostriedky dňa 23.11.1998 vo výške XXX.XXX,-Sk (X.XXX,XX€), dňa 16.04.1999 vo výške XXX.XXX,-Sk (X.XXX,XX€) a XXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€), dňa 23.04.1999 vo výške XXX.XXX,-Sk (X.XXX,XX€), dňa 30.05.2000 vo výške XXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€), dňa 31.05.2000 vo výške XXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€) a XXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€), pričom plnenia zo zmlúv nezabezpečil a prijaté finančné prostriedky nepoužil na zmluvne dohodnutý účel, ani poškodenému nevrátil, čím spôsobil poškodenému L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., W. E..Č.. XX škodu v celkovej výške X.XXX.XXX,-Sk (XXX.XXX,XX€),

2/ obvinený ako konateľ spoločnosti I.-I., s.r.o. so sídlom L. X, Q. uzavrel dňa 30.05.2003 s poškodenými doc. RNDr. T. Q., CSc. a Ing. F. Q., CSc. Zmluvu o sprostredkovaní kúpy nehnuteľnosti a príprave a realizácii výstavby inžinierskych sietí a komunikácií č. XXXXXX, na základe ktorej mu bola od poškodených poukázaná na účet spoločnosti vedený v A. Q., a.s. č. XXXXXXXXXXX/XXXX suma vo výške X.XXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€) za účelom kúpy pozemku v k. ú. Q.-B., parc. č. XXXX/XX, zapísanom na LV č. XXX vo vlastníctve J. N., pričom kúpu nehnuteľnosti nesprostredkoval, peniaze poškodeným nevrátil a tieto použil na nezistený účel, čím spôsobil poškodeným doc. RNDr. T. Q., CSc., nar. XX.XX.XXXX a Ing. F. Q., CSc., nar. XX.XX.XXXX obaja bytom Q., U. F. Č..X/A škodu vo výške X.XXXX.XXX,-Sk (XX.XXX,XX€).

Podľa § 37 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. s poukazom na § 40 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. súd u obžalovaného upustil od uloženia súhrnného trestu s poukazom na rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7T/120/14 zo dňa 28.04.2015, právoplatného dňa 08.10.2015, ktorým bol obžalovanému uložený súhrnný podmienený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 40 mesiacov, nakoľko mal za to, že trest uložený skorším rozsudkom je dostatočný.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodených T. Q. a F. Q. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor ako aj poškodení T. Q. a F. Q..

Prokurátor podal odvolanie iba do výroku o treste a to v neprospech obžalovaného. V písomných dôvodoch odvolania namietá, že v prípravnom konaní obžalovaný spáchanie skutkov popieral, žiadnym spôsobom trestnú činnosť neolutoval a žiadnym spôsobom nenapomáhal pri jeho objasňovaní. Až po podaní obžaloby na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, pričom toto jeho vyhlásenie je možné posúdiť ako poľahčujúcu okolnosť. Pokiaľ ide o priťažujúce okolnosti tak je naplnená jedna, a to, že obžalovaný spáchal viac trestných činov. Prokuratúra sa stotožňuje s tým, že pri ukladaní trestu v posudzovanej trestnej veci prichádza do úvahy použitie ustanovenia § 40 Tr. zák., t. j. mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, avšak upustenie od uloženia súhrnného trestu považuje za neadekvátne, nakoľko žiadnym spôsobom nebola zohľadnená trestná činnosť, ktorá je predmetom tohto trestného konania. Je nevyhnutné vziať do úvahy rozsah trestného činu, celkovú škodu, ktorú obžalovaný spôsobil v tejto veci (takmer XXX.XXX euro). Ani neprimeraná dĺžka konania nemôže byť faktom, ktorý by pripúšťal uloženie neprimerane mierneho podmieneného trestu. Takýto trest nemôže pôsobiť ani voči ostatným členom spoločnosti. Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil obžalovanému súhrnný nepodmienený trest odňatia slobody za použitia ustanovenia § 40 Tr. zák. a pre výkon nepodmieneného trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Poškodení Doc. RNDr. T. Q. CSc. a Ing. F. Q. CSc. podané odvolanie písomne odôvodnili prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. V odvolaní namietajú výrok o náhrade škody v neprospech obžalovaného. V tomto smere uvádzajú, že nárok na náhradu škody si uplatnili riadne a včas v priebehu prípravného konania, t. j. do skončenia vyšetrovania. Obžalovaný spôsobil poškodeným priamu škodu trestným činom sprenevery vo výške XX.XXX,XX euro. Išlo o finančné prostriedky vo výške XX.XXX,XX euro poskytnuté za účelom sprostredkovania kúpy pozemku a úhrady kúpnej ceny a o sumu vo výške X.XXX,XX euro, ktorá bola obžalovanému poskytnutá ako príspevok na prípravu a výstavbu

inžinierskych sietí. Obžalovaný peňažné prostriedky nepoužil na účel, na ktorý mu boli poskytnuté. Poškodení si od začiatku trestného konania uplatňovali náhradu škody vo výške XX.XXX,XX euro. V rámci špecifikácie výšky škody predložili v konaní pred súdom iba výpočet príslušenstva, t. j. zmluvného úroku z omeškania, na ktorý majú poškodení nárok. Úroky z omeškania si poškodení vyčíslili iba do dňa 31.12.2015. Ide tu o sumu XXX.XXX,XX,- euro. Uvedený nárok poškodeného uznal obžalovaný v rámci písomného uznania záväzku dňa 06.07.2005 a písomného uznania záväzku dňa 08.09.2005, ktoré sú založené vo vyšetrovacom spise. Nárok poškodení riadne uplatnili v rámci 10 ročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť odo dňa uznania záväzku zo dňa 08.09.2005. Nárok poškodených teda nie je premlčaný. Poškodení poukazujú aj na to, že vo výrokovej časti obžaloby je uvedená škoda iba vo výške XX.XXX,XX euro, čo je zrejma chyba v písaní, nakoľko v odôvodnení obžaloby je uvedená správna výška spôsobenej škody vo výške XX.XXX,XX euro. Sú názoru, že nárok poškodených na náhradu škody bol v rámci vykonaného dokazovania spoľahlivo zistený a nie je nutné vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie. Súd prvého stupňa preto postupoval v rozpore s § 288 ods. 1 Tr. por., keď poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Navrhli, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody a sám zaviazal obžalovaného uhradiť poškodeným škodu vo výške XX.XXX,XX euro spolu so zmluvným úrokom z omeškania vo výške 0,05% denne zo sumy XX.XXX,XX euro odo dňa 01.07.2003 do zaplatenia.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka krajskej prokuratúry uviedla, že v plnom rozsahu trvá na písomných dôvodoch podaného odvolania a navrhuje mu vyhovieť.

Splnomocnenec poškodených uviedol, že zotráva na písomných dôvodoch odvolania s tým, že výšku škody si uplatnili riadne a včas a tento nárok nie je premlčaný. Preto žiadajú obžalovaného zaviazat' na zaplatenie škody v zmysle zákona.

Obhajca obžalovaného uviedol, že ide o skutky, ktoré boli právne posúdené podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a preto žiada vyhodnotiť aj spoločenskú nebezpečnosť konania obžalovaného. Navrhuje, aby krajský súd neakceptoval odvolanie prokurátora, ktorý žiada uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody za skutky, ktoré sa stali pred 15 rokmi. V tejto súvislosti taktiež upriamuje pozornosť odvolacieho súdu na rozhodovacia činnosť súdov SR ako aj najvyššieho súdu, kde sa páchatelia dopustili skutku pred viac ako 15 rokmi a nebol im uložený nepodmienečný trest aj pri vyššej škode. Súd by mal vychádzať aj zo zásady ultima ratio a preto navrhuje, aby krajský súd odvolanie prokurátora zamietol. Pokiaľ ide o odvolanie poškodených tak uvádza, že ohľadne osoby obžalovaného a jeho podnikateľskej činnosti bol vyhlásený konkurz v roku 2015, pričom v konkurznom konaní si poškodení svoj nárok neuplatnili.

Obžalovaný uviedol, že sa pripája k záverečnému návrhu svojho obhajcu.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie podané prokurátorom je dôvodné a odvolanie podané poškodenými T. Q. a F. Q. je čiastočne dôvodné.

Podľa § 321 ods.1 písm. e/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 321 ods.1 písm. f/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por. ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku.

Podľa § 322 ods.3 Tr.por. veta prvá odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený, alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Krajský súd konštatuje, že odvolanie prokurátora bolo zamerané len do výroku o treste, pričom obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, ktoré bolo následne súdom prvého stupňa prijaté. Vzhľadom k uvedenému výrok o vine nadobudol právoplatnosť už v konaní pred súdom prvého

stupňa a nepodlieha prieskumnej právomoci odvolacieho súdu. Pokiaľ teda obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu poukazoval na stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného (§ 3 ods. 4, § 88 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku) ako aj na zásadu subsidiarity trestnej represie (princíp ultima ratio trestného práva) tak ide o inštitúty, ktoré sa viažu ku skutkovým okolnostiam a k ich právnej kvalifikácii, t. j. k výroku o vine, ktorý krajský súd v tomto konaní nemôže preskúmavať, meniť, či dopĺňať.

Odvolací súd teda musí vychádzať z toho, že obžalovaný Ing. arch. J. Š. bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/144/2014 zo dňa 10.05.2016 právoplatne uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona platného v čase spáchania skutku (t. j. Trestného zákona účinného do 01.09.2003), pričom podstatou spáchanej trestnej činnosti bolo to, že obžalovaný celkovo v dvoch prípadoch (dva čiastkové útoky) prevzal od poškodených sumy vo výške XXX.XXX,XX,- euro a XX.XXX,XX,- euro, ktoré nepoužil na zmluvne dohodnutý účel a ani ich poškodeným nevrátil, čím im spôsobil škodu.

Po preskúmaní napadnutého výroku o treste sa krajský súd stotožnil s odvolaním prokurátora v tom, že výrok o treste uvedený v napadnutom rozsudku, ktorým bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7T/120/2014 zo dňa 28.04.2015 je vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného neprimerane mierny a nedokáže viesť obžalovaného k tomu, aby v budúcnosti viedol riadny život, respektíve nedokáže odradiť iných členov spoločnosti od páchania trestnej činnosti. Táto skutočnosť bola preto kasačným dôvodom výroku o treste.

Krajský súd pri ukladaní druhu a výmery trestu vychádzal primárne z trestnej sadzby uvedenej v ustanovení § 248 ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.09.2003, ktorá je v rozpätí 5 rokov až 12 rokov. S rozhodnutím súdu prvého stupňa sa odvolací súd stotožnil v tom, že ukládanie trestu obžalovanému v rámci trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a to vzhľadom na značné prieťahy, ktoré boli v prejednávanej veci spôsobené a ktoré vznikli už v prípravnom konaní pomalou činnosťou orgánov činných v trestnom konaní. S poukazom na uvedené je nutné pri ukladaní trestu aplikovať ustanovenie § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.09.2003, t. j. kompenzovať spôsobené prieťahy orgánmi činnými v trestnom konaní prostredníctvom mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú Trestným zákonom. Napokon, s uložením trestu odňatia slobody obžalovanému za použitia ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. sa stotožňoval aj prokurátor v podanom odvolaní.

Pokiaľ ide o prieťahy v danej trestnej veci, tak odvolací súd konštatuje, že je povinnosťou súdov, aby zistené porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote bolo zo strany štátu kompenzované. Zmiernenie trestu je pritom určitou kompenzáciou štátu za to, že došlo k porušeniu práv obžalovaného neprimeranou dĺžkou trestného konania, na ktorého dĺžke tento nemal žiaden podiel. V tomto smere možno poukázať aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3To 32/2003), z ktorej vyplýva, že „okolnosťami prípadu“ v zmysle § 40 ods. 1 Tr. zák. treba rozumieť v súhrne všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru, závažnosti trestného činu a možnosti nápravy páchatel'a činu. Práve zbytočné prieťahy, ktoré vznikli na základe nedostatočnej činnosti konajúcich orgánov verejnej moci môžu byť takou okolnosťou, ktorá zakladá dôvod na zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom.

Najvyšší súd SR judikoval (R 10/2011, rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 18.03.2010 sp. zn. 5To 14/2009 uverejnený v zierke č. 1/2011), že nápravu porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania nie je možné vyvodiť z článku 6 Dohovoru a ani z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, avšak dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach je takou okolnosťou prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom.

Pokiaľ ide o porušenie práva obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote tak krajský súd poukazuje na skutočnosť, že od podania trestného oznámenia do podania obžaloby uplynula doba takmer 10 rokov s tým, že spáchané skutky sa stali v období rokov 1998 až 2003, t. j. od ich spáchania do

rozhodnutia súdu prvého stupňa uplynula doba viac ako 13 rokov. V tomto smere krajský súd konštatuje, že najmä dobu trvania prípravného konania, ktoré trvalo takmer 10 rokov, je potrebné považovať za neprimeranú. Krajský súd pritom nezistil nič, čo by objektívne mohlo ospravedlniť takýto výrazne pomalý postup orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania. V posudzovanej trestnej veci totiž nejde o skutkovo, či právne zložitú trestnú vec, ktorá by sa vyznačovala mimoriadnou obťažnosťou a veľkým rozsahom vykonávaného dokazovania. Trestné stíhanie bolo vedené pre podozrenie zo spáchania trestného činu sprenevery, pričom orgány činné v trestnom konaní mali k dispozícii potrebné listinné dôkazy preukazujúce spáchanie skutkov uvedených v uznesení o vznesení obvinenia s tým, že ani znalecké dokazovanie vykonané v prípravnom konaní sa nevyznačovalo mimoriadnou náročnosťou, či zdĺhavosťou. Krajský súd taktiež nezistil nič, z čoho by sa dalo vyvodiť, že k celkovej dĺžke vedenia trestného stíhania prispel obžalovaný napríklad uplatňovaním rôznych procesných obštrukcií. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné takúto extrémnu dĺžku trestného konania v posudzovanej trestnej veci tolerovať a je nevyhnutné ju kompenzovať za použitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Odvolací súd uzatvára, že postupom orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní došlo k porušeniu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (článok 6 ods. 1 - právo na spravodlivé súdne konanie zabezpečujúce prerokovanie veci v primeranej lehote) a tiež k porušeniu k jednej zo základných zásad trestného konania upravenej v ustanovení § 2 ods. 7 Tr. por. (každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná súdom). Doba, ktorá uplynie od spáchania trestného činu až po meritórne rozhodnutie má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením určitého druhu trestu a jeho výmery trestu dosiahnutý. Aj z týchto dôvodov je povinnosťou súdov, aby porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote bolo určitým primeraným spôsobom odškodnené. Práve zmiernenie trestu je preto podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade určitou kompenzáciou štátu za to, že došlo k porušeniu práv obžalovaných neprimeranou dĺžkou trestného konania, na ktorého dĺžke títo nemali žiaden vplyv.

Pokiaľ obžalovaný v konaní pred súdom prvého stupňa žiadal zastavenie trestného stíhania s poukazom na prietahy vo veci, tak ani krajský súd sa s týmto návrhom nestotožnil. Okrem už uvedenej judikatúry (R 10/2011) poukazuje odvolací súd aj na pomerne bohatú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, z ktorej vyplýva, že zastavenie trestného stíhania obvineného pre prietahy v konaní je bez ďalšieho nezákonné a neprijateľné (napríklad uznesenie zo dňa 03.09.2003 sp. zn. 4To 44/03, uznesenie zo dňa 17.02.2004 sp. zn. 5To 3/2004, rozsudok zo dňa 10.12.2014 sp. zn. 1To 8/2012, rozsudok zo dňa 03.03.2016 sp. zn. 5To 14/2015). Rovnako tak z rozhodovacej činnosti súdov nie je možné vyvodiť, že by v rámci kompenzácie spôsobených prietahov bolo adekvátnym iba uloženie trestu nespojeného s výkonom trestu odňatia slobody.

Z hľadiska druhu ukladaného trestu je zrejmé, že vzhľadom na trestnú sadzbu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona (§ 248 ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.09.2003) musí byť obžalovanému ukladaný trest odňatia slobody a to aj napriek tomu, že súd ukladá trest za použitia ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. Pokiaľ ide o posudzovanie otázky, či je nutné uložiť obžalovanému trest odňatia slobody v jeho nepodmienečnej forme, respektíve, či je možné výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienenčne odložiť na skúšobnú dobu je potrebné dôsledne vyhodnotiť všetky okolnosti prejednávaneho prípadu, ako aj osobu obžalovaného.

Odvolací súd ustálil dve poľahčujúce okolnosti spočívajúce v skutočnosti, že sa obžalovaný k spáchaniu trestnej činnosti priznal ako aj v tom, že pred jej spáchaním (pred rokom 1998) viedol riadny život. Na rozdiel od okresného súdu, odvolací súd nezistil naplnenie poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej v tom, že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní stíhanej trestnej činnosti. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že priznanie sa obžalovaného vo výpovedi a dokonca ani vyhlásenie obžalovaného o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nie je možné mechanicky (formálne) stotožňovať s uvedenou poľahčujúcou okolnosťou. Medzi vyhlásením viny zo strany obžalovaného, či jeho priznaním sa vo výpovedi a predmetnou poľahčujúcou okolnosťou neexistuje žiadna spojitosť. Skutočnosť, že priznanie viny obžalovaným, či prípadne jeho priznanie sa k stíhanej trestnej činnosti počas hlavného pojednávania zjednodušilo súdne konanie je pri ustáľovaní poľahčujúcich okolností bez právneho významu, pretože skrátenie súdneho konania nemožno zamieňať s pomocou obžalovaného pri odhaľovaní vlastnej trestnej činnosti. Poľahčujúca okolnosť spočívajúca v napomáhaní pri objasňovaní trestnej činnosti sa totiž viaže na hmotnoprávnu úpravu (a nie na procesnoprávnu úpravu), t. j. na to, že páchatel' pomáha objasňovať znaky skutkovej podstaty trestného činu, prípadne aj pomáha usvedčovať svojich spolupáchateľov. Objasňovanie trestnej činnosti sa teda týka trestného činu a jeho možného páchatel'a a žiadnym spôsobom sa neviaže a ani nedotýka procesnej úpravy týkajúcej sa vyhlásenia viny, či usvedčujúcej sa výpovedi obžalovaného. Ak by sa prijal názor súdu prvého stupňa, tak by nebol pri vyhlásení

viny obžalovaného, respektíve pri priznaní sa obžalovaného vo svojej výpovedi žiadny rozdiel medzi poľahčujúcou okolnosťou spočívajúcou v priznaní trestného činu a jeho oľutovaní a poľahčujúcou okolnosťou spočívajúcou v napomíhaní orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní stíhanej trestnej činnosti. To by však odporovalo koncepcii tzv. racionálneho zákonodarcu, ktorý by celkom zjavne nevytváral dve poľahčujúce okolnosti, ak by mali mať rovnaký obsah.

Na strane druhej však nie je možné zistené dve poľahčujúce okolnosti preceňovať a izolovane z nich vyvodzovať závery ohľadne výmery, či druhu ukladaného trestu. Z hľadiska okolností prípadu je nutné uviesť, že obžalovaný sa dopustil celkovo dvoch čiastkových útokov jedného pokračovacieho trestného činu. Trestnú činnosť teda páchal dlhšiu dobu (roky 1999 až 2003), pričom opakovane prijímal od poškodených subjektov rôzne sumy na konkrétny zmluvne dohodnutý účel, pričom zinkasované finančné prostriedky opakovane nepoužil na zmluvne dohodnutý účel a ani ich poškodeným nevrátil. Svojim protiprávnym konaním spôsobil na cudzom majetku (majetku poškodených) škodu veľkého rozsahu v celkovej výške takmer XXX.XXX,- euro, ktorú doposiaľ neuhradil. Okolnosti prípadu je teda nevyhnutné vyhodnotiť v neprospech obžalovaného.

Krajský súd navyše zistil u obžalovaného prirážajúcu okolnosť spočívajúcu v tom, že obžalovaný spáchal viac trestných činov. Táto prirážajúca okolnosť spočíva v tom, že obžalovanému je nutné ukladať súhrnný trest v zmysle § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 01.09.2003.

Zo spisového materiálu Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/104/2014 vyplýva, že Ing.arch. J. Š. bol rozsudkom zo dňa 09.10.2014 odsúdený za spáchanie dvoch skutkov právne kvalifikovaných ako prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. a ako prečin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. Skutky boli spáchané v období rokov 2009 a 2010. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.10.2014. Z uvedeného rozsudku je zrejmé, že obžalovaný nevedol po spáchaní trestnej činnosti v posudzovanej trestnej veci riadny život, ale opätovne sa ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti dopustil majetkového a hospodárskeho trestného činu.

Zo spisového materiálu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7T/120/2014 vyplýva, že Ing.arch. J. Š. bol rozsudkom zo dňa 28.04.2015 odsúdený za spáchanie skutku právne kvalifikovaného ako prečin nezaplatenia dane podľa § 278 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Skutok bol spáchaný v období rokov 2009 a 2010. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 08.10.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/68/2015 zo dňa 08.10.2015. Aj z tohto rozsudku je zrejmé, že obžalovaný nevedol po spáchaní trestnej činnosti v posudzovanej trestnej veci riadny život, ale opätovne ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti sa dopustil trestnej činnosti, tentoraz daňového trestného činu.

Z uvedených rozsudkov vyplýva aj to, že všetky trestné činy, ktoré obžalovaný Ing. Arch. J. Š. spáchal pred dňom 09.10.2014 (jeho prvé odsúdenie Okresným súdom Prešov) boli spáchané v súbehu (vrátane posudzovanej trestnej činnosti) a je nutné za ne ukladať jeden súhrnný trest. Predmetný súhrnný trest je pritom nutné ukladať celkovo za spáchanie štyroch trestných činov (trestné činy sprenevery, poškodzovania veriteľa, skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie a nezaplatenia dane). Všetky tieto zistené skutočnosti je nutné hodnotiť v neprospech obžalovaného, nakoľko poukazujú na skutočnosť, že obžalovaný v podstate od roku 1999 do roku 2010 páchal úmyselnú trestnú činnosť majetkového a hospodárskeho charakteru, t. j. zo strany obžalovaného nešlo pri spáchaní trestného činu sprenevery len o mimoriadne vybočenie z inak riadneho spôsobu vedenia života, ale práve naopak, spáchanie tohto trestného činu bolo začiatkom jeho dlhšiu dobu trvajúceho páchania trestnej činnosti.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam dospel odvolací súd k záveru, že je nevyhnutné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko závažné okolnosti prípadu (úmyselná pokračovacia majetková trestná činnosť, spôsobenie škody veľkého rozsahu) v spojení s osobou obžalovaného (ukladanie súhrnného trestu za spáchanie celkovo štyroch úmyselných trestných činov) znemožňujú uloženie iného druhu trestu a to aj napriek tomu, že došlo k porušeniu práva obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote. Odvolací súd opätovne konštatuje, že trest obžalovanému neukladá len za spáchanie trestného činu sprenevery pri ktorom boli skonštatované prietahy, ale aj za spáchanie inej jeho trestnej činnosti spáchanej v rokoch 2009 a 2010. Krajský súd je pritom názoru, že adekvátnou výmerou ukladaného nepodmienečného trestu odňatia slobody bude výška trestu vo výmere 3 roky, ktorá zohľadňuje nielen vyššie uvedené okolnosti smerujúce v neprospech obžalovaného, ale aj zistené poľahčujúce okolnosti a skutočnosť, že vo veci bolo porušené právo obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote. Pokiaľ by toto právo obžalovaného porušené nebolo, bol by adekvátnym trestom trest odňatia slobody vo výmere minimálne 5 rokov, t. j. v rámci trestnej sadzby

uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona. Podľa názoru krajského súdu trest, ktorý bol obžalovanému uložený, je adekvátny, spravodlivý a splní svoj účel tak, ako to má na mysli ustanovenie § 23 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.09.2003 a ustanovenie § 31 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01.09.2003.

Pokiaľ obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí poukazoval na rozhodovacia činnosť súdov, ktorá v obdobných trestných veciach (pri zistení obdobných prieťahov) spravidla ukladá podmienené tresty odňatia slobody, tak krajský súd pripomína, že sa tak deje hlavne v prípadoch, v ktorých došlo zo strany obžalovanej osoby k spáchaniu jednorazového protiprávneho konania (k spáchaniu jedného trestného činu jedným skutkom) s tým, že inak obžalovaný pred ako aj po spáchaní trestnej činnosti vedie a viedol riadny život. V danej trestnej veci však ide o iný prípad, nakoľko obžalovaný nevedel riadny život, ale v rokoch 2009 až 2010 sa opakovane dopúšťal úmyselnej trestnej činnosti. Obhajca obžalovaného teda opomenul, že obžalovanému sa ukladá trest za spáchanie celkovo štyroch úmyselných trestných činov s tým, že pri troch z nich došlo aj k úmyselnému poškodeniu cudzieho majetku zo strany obžalovaného. Alebo povedané inak, činnosť obžalovaného mala skôr znaky páchania úmyselnej trestnej činnosti v mene obchodnej spoločnosti na úkor iných subjektov, než skutočného výkonu podnikateľskej činnosti.

Odvolačný súd obžalovaného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do prvej nápravno-výchovnej skupiny, nakoľko obžalovaný pred spáchaním trestnej činnosti nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre spáchanie úmyselného trestného činu (v súlade s ustanovením § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 01.09.2003).

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody tak krajský súd sa stotožnil s odvolaním poškodených, že výrok o odkázaní poškodených s nárokom na náhradu škody, ktorý je uvedený v napadnutom rozsudku, je v rozpore s ustanovením § 287 ods. 1 Tr. por. Vzhľadom k uvedenému krajský súd zrušil napadnutý rozsudok aj vo výroku o náhrade škody a to postupom podľa § 321 ods. 1 písm. f/ Tr. por.

Z ustanovenia § 287 ods. 1 Tr. por. jednoznačne vyplýva, že ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného. Predmetné ustanovenie súd prvého stupňa nedôsledne aplikoval, keď opomenul, že súčasťou popisu skutku zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného napadnutým rozsudkom je aj spôsobená škoda vo výške XX.XXX,XX,- euro. Zo spisového materiálu je pritom zrejme, že táto škoda bola zo strany poškodených osôb uplatnená riadne a včas (dokonca už v podanom trestnom oznámení a následne aj v rámci výpovedí poškodených, či ich splnomocnenca) a nebola poškodeným osobám doposiaľ uhradená. Vzhľadom k uvedenému krajský súd postupoval podľa § 287 ods. 1 Tr. por. a zaviazal obžalovaného, aby poškodeným manželom T. Q.Č. a F. Q. uhradil spôsobenú škodu vo výške XX.XXX,XX,- euro.

Pokiaľ poškodené osoby v odvolaní namietali, že do spôsobenej škody mala byť zahrnutá aj suma X.XXX,XX euro, tak odvolačný súd opätovne pripomína, že na hlavnom pojednávaní došlo k vyhláseniu viny zo strany obžalovaného a následne k prijatiu tohto vyhlásenia zo strany súdu. Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. je súdom prijaté vyhlásenie o vine neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním a dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z uvedeného pre odvolačný súd vyplýva, že výrok o vine, súčasťou ktorého je aj výška spôsobenej škody vyjadrená v tzv. skutkovej vete, nadobudol právoplatnosť už v konaní pred súdom prvého stupňa. Vzhľadom k uvedenému nemôže krajský súd tento výrok preskúmať z hľadiska jeho hmotnoprávnej správnosti (napríklad, či skutočne bola výška spôsobenej škody správne uvedená v popise skutku) a tým pádom nie je oprávnený ani meniť, či nahrádzať jednotlivé skutkové okolnosti uvedené v tzv. skutkovej vete, vo vzťahu ku ktorým bolo súdom prijaté vyhlásenie o vine. Krajský súd preto nemôže zahrnúť do popisu skutku aj sumu X.XXX,XX,- euro, tak ako to navrhujú poškodené osoby v odvolaní. V tomto smere odvolačný súd pripomína aj to, že tu nejde o písarsku chybu v obžalobe, ako sa nesprávne domnievajú poškodené osoby v odvolaní, ale suma X.XXX,XX,- euro nie je zahrnutá ani v popise skutku uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia. Alebo povedané inak, za spreneveru predmetnej sumy nebolo obžalovanému vznesené obvinenie, t. j. sprenevera sumy X.XXX,XX,- euro sa obžalovanému nekládla za vinu a preto za spáchanie trestnej činnosti vo vzťahu k tejto sume ani nebol uznaný vinným. Vzhľadom k uvedenému nie je ani možné zaviazat' obžalovaného na úhradu sumy X.XXX,XX,- euro, nakoľko výrok o náhrade škody musí mať vždy podklad vo výroku o vine. Ako už bolo uvedené, predmetné trestné stíhanie sa tejto sumy skutkovo netýkalo (predmetná suma nebola súčasťou popisu skutku ani v uznesení o vznesení obvinenia, ani v obžalobe a ani v napadnutom rozsudku).

Krajský súd preto poškodené osoby so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal podľa § 288 ods. 2 Tr. por. na civilný proces, pretože ohľadne tejto sumy nebolo možné rozhodnúť v rámci adhézneho konania. Vzhľadom k uvedenému je súčasťou výroku v zmysle § 288 ods. 2 Tr. por. aj rozhodovanie o zmluvne dohodnutých úrokoch z omeškania, nakoľko tie sa spravidla odvíjali od inej sumy, než je suma, ktorá bola poškodeným priznaná ako nárok na náhradu škody spôsobenej trestnou činnosťou obžalovaného (napríklad článok III bod 6 zmluvy o predĺžení termínu splatnosti a ďalších podmienkach dopĺňujúcich zmluvu o sprostredkovaní kúpy nehnuteľnosti a príprave a realizácii výstavby inžinierskych sietí a komunikácií č. XXXXXX uzatvorenej medzi poškodenými manželmi Q. a spoločnosťou I.-I. s. r. o., zastúpenej obžalovaným dňa 08.10.2004 (č. I. 261 a nasl.).

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že úvaha súdu prvého stupňa o možnom premlčaní nároku poškodených na náhradu škody nie je správna. V prvom rade je nutné uviesť, že súd môže a má prihliadnuť na možné premlčanie majetkového práva iba na základe námietky osoby voči ktorej sa toto majetkové právo uplatňuje. Ak sa tak nestane, nič súdu nebráni zaviazat' konkrétnu osobu na majetkové plnenie aj na základe premlčaného práva. Z predloženého spisového materiálu pritom nevyplýva, že by obžalovaný kvalifikovane v priebehu trestného stíhania vzniesol námietku premlčania voči pohľadávke uplatňovanej zo strany poškodených osôb. Akékoľvek úvahy súdu prvého stupňa o premlčaní nároku poškodených osôb sú preto irelevantné.

Pokiaľ obhajca obžalovaného počas verejného zasadnutia odvolacieho súdu predložil uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3K/42/2015 zo dňa 07.11.2016, právoplatné dňom 29.11.2016, z ktorého vyplýva, že súd konkurz vyhlásený na majetok úpadcu Ing. arch. J. Š. zrušuje po splnení konečného rozvrhu výťažku, tak predmetné rozhodnutie netvorí prekážku pre rozhodovanie v rámci adhézneho konania. V tomto smere je nutné uviesť, že zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii účinný do 31.12.2016 neviazal zánik pohľadávky veriteľa na skutočnosť, či si svoju pohľadávku prihlásil do konkurzu, ktorý sa týka majetku jeho dlžníka. Neprihlásenie pohľadávky veriteľa do konkurzu nespôsobilo, bez ďalšieho, zánik tejto pohľadávky a jej „nežalovateľnosť“ v súdnom konaní (napríklad po skončení konkurzu). Právo veriteľa, aby bola jeho pohľadávka uspokojená rozvrhom z výťažku zo speňaženia majetku podliehajúceho konkurzu je podmienené tým, že si toto svoje právo riadne a včas uplatní prihláškou v konkurze. Ak tak neurobí, nemôže byť pohľadávka veriteľa v konkurze uspokojená. Zanedbanie riadneho a včasného uplatnenia pohľadávky prihláškou v konkurze (respektíve nevedomosť veriteľa o konkurze na dlžníka) má za následok výlučne nemožnosť jej uspokojenia v konkurze. Z jednotlivých ustanovení zákona o konkurze nie je možné dospieť k záveru, že by neprihlásenie pohľadávky v konkurze malo za následok zánik práva veriteľa, prípadne zánik jeho vymáhateľnosti. Po zrušení konkurzu veriteľovi nič nebráni v tom, aby si svoju pohľadávku, ktorá vznikla pred vyhlásením konkurzu, avšak nebola uplatnená prihláškou, súdne vymáhal proti úpadcovi (dlžníkovi) - (k uvedenému pozri napríklad rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26Cob/91/2014 zo dňa 09.04.2015, respektíve odbornú literatúru napríklad Ďurica, M.: Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii, vydavateľstvo V. s. r. o., 2010).

Pokiaľ si teda poškodené osoby neprihlásili svoju pohľadávku voči obžalovanému do konkurzu (podľa vyjadrenia splnomocneného zástupcu nemali o konkurze vedomosť), táto im nezanikla a súd v trestnom konaní je povinný o ich nároku rozhodnúť. Navyše, v čase rozhodovania odvolacieho súdu už konkurzné konanie voči majetku obžalovaného neprebíha (konkurz bol právoplatne zrušený) a preto neexistuje žiadna právna prekážka, ktorá by odvolaciemu súdu bránila rozhodnúť o nárokoch poškodených osôb.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Krajský súd v Bratislave rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.